

GİRİŞ

Bu çalışma “Trabzon Yöresinin Kent Ormanları” konusu üzerine kurgulanmıştır. Geleneksel piknik anlayışının dışında, daha çok ormanların sağlık, spor, estetik, kültürel ve benzeri gibi sosyal fonksiyonlarını halkın hizmetine sunmak, aynı zamanda teknik ormancılık faaliyetleri ile yöredeki flora ve faunanın da tanıtılması amacıyla metropoller, iller ve büyük ilçeler gibi yerleşim yerleri bitişinde veya civarında düzenlenen alanlara **kent ormanı** denir (Turna, 2017).

Çalışma, kent merkezinde belirlenen 4 örnek alanda yürütülmüştür.

- 1-EYOF HATIRA ORMANI
- 2-100. YIL PARKI
- 3-BOTANİK PARK
- 4-EKO-PARK

1- EYOF HATIRA ORMANI

2011 yılında Trabzon'da yapılan Avrupa Gençlik Olimpiyat Oyunlarının anısını yaşatmak amacıyla 30000 m² alanda yapılan EYOF 2011 Spor Hatıra Parkı'nın çiçeklerle bezenmiş güzelliği yerli ve yabancı ziyaretçiler tarafından büyük beğeni topluyor. İçerisinde Osmanlı çay evi, Japon çay evi, yapay gölet, yürüyüş alanları ve dinlenme alanları bulunan önemli uğrak yerlerinden biri olmaktadır.

Olumlu Tespit: *Hydrangea macrophylla*, *Fraxinus excelsior*, *Juniperus virginiana*, *Tilia platyphyllos*, *Cercis siliquastrum*, farklı çiçek, meyve ve kabuk görünümü sağlar. *Acer palmatum* sonbahardaki renk dönüşümüyle ve çiçekleri güzel kokular yayarak mekan kalitesini artırır. Bodur türler ile küçük alana daha çok türe ev sahipliği yapılır.

Olumsuz Tespit: *Acer* türlerin budama bozuklukları, oturma alanlarında çardakların çatısını saran *Hedera helix* türler yerine dikenli *Rosa* sp. türleri ve köşeli taşlar kullanılması küçük çocuklara zarar verebilir.

Öneri: Sahil yolu şeridinden gelen araç sesini azaltmak için boylu, büyük, sert dokulu, yere kadar inen sık yaprak, dal ve tepe dokusuna sahip bitkiler tercih edilmelidir. *Cotinus coggygria*, *Rhus coriaria* gibi yöresel türler gibi renkli türler alana eklenmelidir. Köprü altını sarmaşık türleri ile kamufle edilerek daha güzel görüntü sağlanmalıdır.

2- 100. YIL PARKI

100. Yıl Parkı 72000 m² alan üzerinde bulunan 100. yıl parkı içerisinde 650 civarında ağaç bulundurmaktadır.

Olumlu Tespit: *Cercis siliquastrum* çiçeklenmesiyle, *Picea pungens* yaprak rengiyle, *Cotoneaster salicifolius* meyvesiyle, *Fagus orientalis*' in mevsimsel renk değişimiyle, *Cupressus* spp. sütun formları ile estetik bir görünüm oluşturmuştur. *Platanus orientalis* yoğun gölgeleme etkisi sağlar.

Olumsuz Tespit: Park ve bahçelerde bulunan *Platanus* türünün iç dalları sık sık kurur ve uzaklaştırılmadığı takdirde tehlikeli dal düşmelerine neden olabilir. *Populus tremula* yaydığı polenleri alerjiye neden olur.

Öneri: *Populus tremula*'nın erkek bireyleri kullanılabilir. Ağaçların kuruyan dalları alınmalıdır. Budama işlemleri daha simetrik yapılmalıdır. Yoğun kullanımın olduğu kentsel mekanlarda polen saçan türler kullanılmamalıdır. Çevrenin kötü kokusunu gidermek için koku artırmı işlevi yapan *Tilia* spp., *Robinia* spp. türler kullanılabilir. Mangal amaçlı kullanılan yerlerin daha korunaklı ateşlikler yapılması gerekmektedir.

3- BOTANİK PARK

Trabzon Botanik'te, 102.000 m² alan üzerinde 194 çeşit 1600 adet ağaç ve 36 çeşit 9404 adet çalı olmak üzere 11.004 bitki dikilmiştir. Şu an yeni eklenen türler ile birlikte 20000'den fazladır. Trabzon Botanik geleceğe mirastır. Bu alanda bölgemizin ürünü 21 çeşit fındığın açık alanda sergileneceği Fındık Müzesi, Trabzon Botanik Kütüphanesi, bölgenin meyve mirasına sahip çıkmak amacıyla oluşturulan kaybolmaya yüz tutmuş yöresel meyve türlerinin sergilendiği alanlar, tıbbi ve aromatik bitki bahçeleri mevcuttur.

Olumlu Tespit: *Magnolia*, *Cycas*, *Salvia*, *Crataegus monogyna*, *Cupressus arizonica*, *Buxus*, *Bougainvillea*, *Pittosporum* ve *Pinus* türleri her dem yeşil ağaç ve çalı türleri mevsim değişikliklerinde güzel görüntüler sağlamaktadır. Aynı zamanda tüm türlerin karışık olarak konumlandırılan *Acer*, *Acacia dealbata*, *Tilia* spp. vb türler ilkbaharda renk cümbüşü ile birlikte güzel görünmektedir.

Olumsuz Tespit: *Taxus baccata*'nın zehirli yaprakları, *Juniperus communis*' in dikenli iğne yaprakları küçük yaştaki çocuklar için zararlıdır. Endemik türler için su drenaj sistemi olmadığından gelişememekteler.

Öneri: Yaşama kabiliyeti yüksek türler yetiştirilmeli, boş alanlar çalı türleri ile şekillendirilmeli. Budamalar simetrik bir şekilde yapılmalı. Alana türleri anlatan bilgiler koyulmalıdır. Su göletleri ve dere görünümü daha doğal görünümde olmalıdır. Duvar kesimlerinde *Hedera helix* türleri artırılmalıdır.

4- EKO-PARK

Trabzon Ortahisar Belediyesi sınırları içerisindeki 1 No'lu Beşirli Mahallesi'nde yer almakta olup yaklaşık olarak 12000 m²'lik bir alana sahiptir. Alan düze yakın ve deniz seviyesindedir. Eko-park yaklaşık 30 türde 400 ağaç barındırmaktadır. Eko-park; sosyolojik temelli biyolojik gölet, polinatör bahçe ve arı oteli, yağmur bahçesi, yükseltilmiş ekolojik farkındalık yolu, kentsel meyve bahçesi, yükseltilmiş ahşap gezinti yolu, ahşap kuş yuvası, dinlenme birimleri ve çocuk oyun alanlarıyla ilgi odağı olmaktadır.

Olumlu Tespit: *Sequoi sempervirens*, *Picea abies*, *Pinus pinaster*, *Platanus orientalis*, *Eucalyptus comodulensis*, *Pinus nigra*, *Tilia tomentosa*, sonbaharda renk cümbüşü sağlıyor, su göleti ve diğer bölgede bulunan kamelyalar, tavşanlarla birlikte etrafındaki düzen parkı daha da cazip kılıyor. Köprü'nün altındaki *Buxus* destekli yürüyüş yolu parkı tam anlamıyla kullanıyor.

Olumsuz Tespit: Alanda bulunan sekoya türleri fazla olmakla birlikte, yollarda yapılan çalışmalar ile birlikte ağaç kökleri zarar görmüş kurumaya başlayan, ölmüş türler bulunmaktadır.

Öneri: Sekoya oldukça fazla ve alanı boğmakta, kuruyan ağaçlar için alandaki bitki türlerinin her türlü bakım çalışmaları (koruma, sulama, gübreleme ve budama gibi) tekniğine uygun olarak yapılmalı.